

Дело C-256/19**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

26 март 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Verwaltungsgericht Wien (Австрия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

27 февруари 2019 г.

Жалбоподател:

S.A.D. Maler und Anstreicher OG

Отвeтник:

Magistrat der Stadt Wien

Предмет на спора по главното производство

Правомощие на правния субект, компетентен относно правото на отпуск в строителния сектор, да събира плащания спрямо жалбоподателя във връзка с възнагражденията за платен отпуск на работниците му в приложение на член 7 от Директива 2003/88/ЕО.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Последици от гледна точка на правото на Съюза от липсата на компетентност на съдия поради нарушение на вътрешното разпределение на делата в съда с оглед на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз и задълженията на законодателя да осигури възможност за позоваване на такива нарушения.

Преюдициални въпроси

1) Трябва ли член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и принципът на ефективност, да се тълкуват, поне що се отнася до национална правна система, която с цел гарантиране на независимостта и безпристрастността на съдилищата установява в конституцията си основно право на възлагане на делата на съдии съгласно установено разпределение на делата, определено предварително по общи правила, в смисъл че законодателят трябва да осигури, че тази правна гаранция е ефективна, а не чисто теоретична ?

1а) Допълнителен въпрос: при отрицателен отговор на въпрос 1):

Изискват ли член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и принципът на ефективност, някакви задължения за гарантиране от страна на законодателя в национална правна система, в конституцията на която е закрепено основното право на установеното разпределение на делата, и при утвърдителен отговор — какви?

1б) Допълнителни въпроси: при утвърдителен отговор на въпрос 1)

1б- 1) Изискват ли член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и принципът на ефективност, да не се спазва отнасящо се до разпределението на дело на даден съдия указание, респ. действие на орган, който според закона не е компетентен по отношение на това указание, респ. действие, поне що се отнася до национална правна система, в конституцията на която е закрепено основното право на установеното разпределение на дела?

1б- 2) Изискват ли член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и принципът на ефективност, поне що се отнася до национална правна система, в конституцията на която е закрепено основното право на установеното разпределение на дела, вътрешният правилник на съда да може да предоставя на натоварения с разпределението на съдебните дела орган, ако изобщо има такава, предварително определена малка свобода на преценка по отношение на решението за разпределение?

2) Трябва ли член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и принципът на ефективност, да се тълкуват, поне що се отнася до национална правна система, която с цел гарантиране на независимостта и безпристрастността на съдилищата установява в конституцията си основно право на възлагане на делата на съдии съгласно установено разпределение на делата, определено предварително по общи правила, в смисъл че съдия, който има съмнения: 1) относно законосъобразността на вътрешното разпределение на делата в съда, респ. 2) относно законосъобразността на вътрешно, пряко засягащо дейността му, решение (по-специално решение за разпределение на дела), изпълняващо вътрешното разпределение на делата в съда, трябва да има възможност да

подаде жалба (която не натоварва финансово този съдия) по отношение на това съмнение пред друг съд, който е изцяло компетентен да разгледа законосъобразността на класифицирания като незаконсъобразен правен акт?

При отрицателен отговор: съществуват ли каквито и да е други разпоредби, които законодателят следва да осигури, гарантиращи, че даден съдия може да постигне законосъобразност относно спазването на отнасящите се до него законови разпоредби за съблюдаването на законите (по-специално вътрешни) разпоредби за разпределението на делата?

3) Трябва ли член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и принципът на ефективност, да се тълкуват, поне по отношение на национална правна система, която с цел гарантиране на независимостта и безпристрастността на съдилищата установява в конституцията си основно право на възлагане на делата на съдии съгласно установено разпределение на делата, определено предварително по общи правила, в смисъл че страна в съдебното производство, която има съмнения: 1) относно законосъобразността на разпоредба за вътрешното разпределение на делата, която има преюдициално значение за произнасянето на делото, респ. 2) относно законосъобразността на разпределението на това дело на определен съдия, трябва да може да подаде жалба (която не натоварва финансово тази страна) още преди постановяването на съдебното решение във връзка с това съмнение пред друг съд, който е изцяло компетентен да разгледа законосъобразността на класифицирания като незаконсъобразен правен акт?

При отрицателен отговор: съществуват ли каквито и да е други разпоредби, които законодателят следва да осигури, гарантиращи, че още преди постановяването на съдебното решение е дадена възможност на страна по делото да постигне законосъобразност относно съблюдаването на нейното основно право на спазване на [принципа на] „законния съд“?

4) Трябва ли член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и принципът на ефективност, да се тълкуват, поне по отношение на национална правна система, която с цел гарантиране на независимостта и безпристрастността на съдилищата установява в конституцията си основно право на възлагане на делата на съдии съгласно установено разпределение на делата, определено предварително по общи правила, в смисъл че вътрешното разпределение на делата в съда и вътрешната входяща документация по делото трябва да са толкова прозрачни и разбираеми, че даден съдия, респ. дадена страна по делото, да може, без особени усилия, да провери дали разпределението на конкретно дело на даден съдия, респ. на определен съдебен състав, е в съответствие с разпоредбите за вътрешното разпределение на делата в съда?

При отрицателен отговор: съществуват ли каквито и да е други разпоредби, които законодателят следва да осигури, гарантиращи, че даден съдия, респ. дадена страна по делото, може да получи информация относно законосъобразността на конкретно разпределение на дело?

5) Трябва ли член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС във връзка с член 47 от Хартата, както и принципът на ефективност, да се тълкуват, поне по отношение на национална правна система, която с цел гарантиране на независимостта и безпристрастността на съдилищата установява в конституцията си основно право на възлагане на делата на съдии съгласно установено разпределение на делата, определено предварително по общи правила, в смисъл че страните по делото и съдията трябва да могат, без да е необходим особен принос от тяхна страна, да разберат в съдържателно отношение правилата за разпределение на делата, както и че по този начин страните по делото и съдията трябва да могат да проверят законосъобразността на извършеното разпределение на делото на даден съдия, респ. на конкретен съдебен състав?

При отрицателен отговор: съществуват ли каквито и да е други разпоредби, които законодателят следва да осигури, гарантиращи, че даден съдия, респ. дадена страна по делото може да получи информация относно законосъобразността на конкретно разпределение на дело?

б) Какви задължения поема даден съдия, който е задължен от (съдебен или извънсъдебен) правен акт, неподлежащ на обжалване от негова страна, да извърши действие, което нарушава правото на Съюза и накърнява правата на страните, с оглед на задължението си съгласно правото на Съюза да спазва процедурните изисквания на правото на Съюза?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС

Членове 31 и 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз

Член 7 от Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година относно някои аспекти на организацията на работното време

Цитирани разпоредби на националното право

Член 83 и член 135, параграф 2 от Bundes-Verfassungsgesetz (B-VG) (Федерален конституционен закон) (наричан по-нататък „B-VG“)

Членове 14 и 18 от Gesetz über das Verwaltungsgericht Wien (Закон за Административен съд Виена)

Членове 2—3, 4—12, 22—23 и 24—29а от Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungsgesetz (Закон за възнагражденията за платен отпуск и обезщетенията при прекратяване на трудовите правоотношения на строителните работници) (наричан по-нататък „BUAG“)

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Пред запитващата юрисдикция е висящо производство по обжалване срещу решението на административния орган — ответник по делото — от 19 юни 2018 г., с което съгласно член 25, параграф 5 от Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungsgesetz (BUAG) е взето решение относно жалбата на жалбоподателя от 24 май 2018 г. срещу справка за дължимите суми от 25 април 2018 г.
- 2 Справката за дължимите суми се основава на предявено от Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungskasse (Фонд „Възнаграждения за платен отпуск и обезщетения при прекратяване на трудовите правоотношения на строителните работници“) (наричан по-нататък „BUAK“) вземане спрямо жалбоподателя във връзка с претенции за добавка за платен годишен отпуск по смисъла на член 7 от Директива 2003/88/ЕО, тъй като BUAK приема, че жалбоподателят попада в приложното поле на BUAG. Жалбоподателят възразява, че неговото предприятие не попада в приложното поле на BUAG, поради което обжалваното решение засяга неправомерно имуществените му права.
- 3 В този контекст на 27 юли 2018 г. на запитващия съдия са разпределени две жалби като една-единствена жалба с един-единствен номер на дело. В действителност обаче тези две жалби се основавали на две самостоятелни решения на административния орган въз основа на две самостоятелни, независими една от друга и подадени в различни моменти, жалби.
- 4 Тъй като секретариатът на запитващата юрисдикция класифицира тези две жалби (неправилно) като една-единствена жалба и поради това не ги разпределя отделно съгласно съответната разпоредба относно разпределението, било налице разпределение в противоречие с разпоредбите за разпределение на делата. След като запитващият съдия посочва на секретариата тази очевидна грешка, на 31 юли 2018 г. по втората жалба е даден отделен номер на дело, при което тази жалба отново е разпределена на запитващия съдия въз основа на всъщност неприложима разпоредба относно разпределението на делата.
- 5 Поради това, с оглед на погрешното разпределение, на 3 август 2017 г. запитващият съдия подава „възражение за липса на компетентност“, в отговор на което, без да сезира компетентната комисия по разпределението на делата, председателят на съда издава устно нареждане на секретариата да добави жалбата към друго (вече разпределено на запитващия съдия) дело, като не спазва разпоредбата за разпределение на делата, която изисква ново

разпределение на конкретното дело. Това устно нареждане не е документирано по никакъв начин; запитващият съдия узнава случайно за нея.

- 6 Австрийската правна система не предвижда самостоятелно обжалване на подобно действие на председател на съд. Поради това на 5 октомври 2018 г. запитващият съдия подава молба да се установи, че той не е компетентен да се произнесе по конкретната жалба, като изтъква, че решението, което би постановил въпреки това, би било противоконституционно и би нарушило член 6, параграф 1 от ЕКПЧ, поради което в този случай той следва да очаква да му бъдат наложени служебни, дисциплинарни и наказателни санкции и санкции като обезщетение за претърпените вреди.
- 7 С писмо от 10 октомври 2018 г. председателят на Verwaltungsgericht Wien уведомява запитващия съдия, че е компетентен и длъжен да се произнесе по конкретната жалба. Запитващият съдия обжалва това решение пред Verwaltungsgerichtshof. С определение от 21 ноември 2018 г. Verwaltungsgerichtshof отхвърля тази жалба на основание, че само страна в производството, но не и съдия, които е станал компетентен в противоречие със законовите разпоредби за произнасяне по дело, е оправомощена да поставя проблема за риска по този начин решението му да бъде противоконституционно и против Конвенцията.

Представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 8 Ако в настоящия случай съдията приеме, че решението за разпределението, което нарушава член 6 от ЕКПЧ и член 47 от Хартата, е лишено от релевантност предвид предимството на член 47 от Хартата и поради това не следва да бъде изпълнено и ако поради това не се произнесе по незаконосъобразно разпределеното му дело, съществува опасност от тежки наказателни, служебни и обезщетителни последици за него. Опасността от такива последици за даден съдия обаче съществува и тогава, когато той постанови решение, въпреки че знае, че не е компетентен в това отношение. Ето защо не съществува никакво алтернативно поведение на съдия, при което да няма опасност от тези последици. Следователно съгласно австрийската правна система даден съдия не може дори да твърди, че е бил задължен по незаконосъобразен начин да извърши тежко нарушение на изискванията на австрийската федерална конституция, на ЕКПЧ и на Хартата.
- 9 По първия въпрос дали законодателят трябва да осигури ефективно, а не само теоретично предвиденото в закона гарантиране на основното право на установено разпределение на делата, запитващата юрисдикция посочва, че в контекста на своето задължение за гарантиране съгласно ЕКПЧ и правото на Съюза законодателят трябва да осигури, че упражняването на

предоставеното основно право действително се извършва и е възможно по разумен начин.

- 10 Изглежда все още няма по-подробна практика на Съда по отношение на въпроса по какъв начин и в каква степен това изискване за ефективност трябва да бъде нормативно установено с оглед на гарантираното от член 47 на Хартата във връзка с член 6, параграф 1 от ЕКПЧ право на законно определяне на компетентност на съдии за съдебни производства. Обстоятелството, че този проблем е от голямо значение поне в Австрия е видно от посоченото национално право, което не допуска както съдия, така всяка от страните да постигне спазване на законовите разпоредби за разпределение на компетентността.
- 11 По втория въпрос — дали даден съдия, който има съмнения в законосъобразността на вътрешното разпределение на делата в съда, респективно на решението (за разпределение), изпълняващо това разпределение, трябва да може да подаде допустима жалба пред друг съд, запитващата юрисдикция посочва, че във връзка със задълженията на законодателя за гарантиране на основни права на адресата на такова основно право се предоставя правото на ефективни правни средства за защита. Поставената под съмнение в настоящото преюдициално запитване национална съдебна практика отрича каквото и да е право на даден съдия на ефективни правни средства за защита. Следователно се поставя въпросът дали съдия, засегнат от решенията за разпределение, е адресат на основните права, гарантирани от член 47 от Хартата, поради самите правни санкции, които се прилагат в случай на неспазване на решение за разпределение. При отрицателен отговор се поставя въпросът дали и в каква степен въз основа на член 47 от Хартата този съдия притежава поне косвено специални права, като по-специално правото на решението за разпределение, което нарушава вътрешното разпределение на делата в съда, да бъде разгледано от друг, независим съд.
- 12 По третия въпрос дали страна в съдебното производство, имаща съмнения относно законосъобразността на разпоредба за вътрешното разпределение на делата, която има преюдициално значение за произнасянето на делото, респ. относно законосъобразността на разпределението на това дело на конкретен съдия, трябва да може да подаде жалба още преди постановяването на решението на съда във връзка с това съмнение пред друг съд, който е изцяло компетентен да разгледа законосъобразността на класифицирания като незаконосъобразен правен акт, запитващата юрисдикция се позовава на законовите ограничения, които могат да възпрепятстват упражняването на основното право на ефективни правни средства за защита.
- 13 Съгласно ясното и неоспоримо австрийско право в административните производства не съществува никакво средство за защита, посредством което да може да бъде разгледан въпросът за безпристрастността, респ. за липсата на компетентност на съдията, преди да бъде постановено окончателното

решение. Отричането на посоченото по-горе право на страните изглежда представлява нарушение на член 47 от Хартата с оглед на практиката на ЕСПЧ в областта на това правно положение.

- 14 По четвъртия въпрос дали вътрешното разпределение на делата в съда и входящата документация по делото трябва да са толкова прозрачни и разбираеми, че даден съдия, респ. дадена страна по делото да може, без особени усилия, да провери дали разпределението на конкретно дело е в съответствие с разпоредбите за вътрешното разпределение на делата в съда, запитващата юрисдикция поддържа, че конкретното производство всъщност е типичен случай за фактическа невъзможност за разбиране на вътрешните решения за разпределение на делата в съда. Следователно, дори ако Съдът отговори утвърдително на горните два въпроса, правото, гарантираното от член 47 от Хартата, съществува само теоретично, докато законодателят не предвиди изпълними разпоредби за разбираема и лесно достъпна документация относно процедурите по разпределение.
- 15 Освен това според настоящата практика фактически е напълно невъзможно страна в производството да получи информация относно релевантните за разпределението процедури, тъй като в повечето случаи дори съдия не е в състояние да получи достъп до тази информация. Това обстоятелство също показва, че централно значение има изясняването на изискванията, наложени на законодателя от член 47 от Хартата, за създаване на прозрачност и възможност за проверка на процедурите за разпределение.
- 16 По петия въпрос дали трябва страните по делото и съдията да могат, без особен принос от тяхна страна, да разберат разпоредбите относно разпределението на делата в съдържателно отношение и да проверят законосъобразността на извършеното разпределение на делото, запитващата юрисдикция посочва, че до голяма степен не се поставят под въпрос конкретни разпределения на дела, тъй като обикновено дори и съдия не е в състояние да получи информация за процеса на разпределението. Следователно органите, натоварени с разпределението на съдебните дела, на практика не подлежат на контрол. Освен това следва да се отбележи, че според сега действащото австрийско право не може, респ. не трябва, да бъде упражняван съдебен контрол по отношение на законосъобразността на правилата за вътрешно разпределение на делата в съда.
- 17 Шестият въпрос, в контекста на екзистенциалния за съдиите проблем относно разпределението на съдебни дела, се отнася до задълженията на даден съдия, който в резултат на правен акт, неподлежащ на обжалване от негова страна, е задължен да извърши нарушение на правото на Съюза и на правата на страните с оглед на задължението си съгласно правото на Съюза да спазва процедурните изисквания на правото на Съюза.
- 18 Както вече беше посочено, в случай на разпределение на дела в нарушение на разпоредбите, съществува риск за съдията, тъй като той трябва да

постанови решение в нарушение на изискванията на член 47 от Хартата поради липсата на каквато и да било възможност да се позове на тази незаконосъобразност. Още по-сериозен проблем би възникнал, ако съдията възприеме сериозно практиката на Съда и в резултат на изключващия ефект на пряко приложимото право на Европейския съюз класифицира акта за разпределение, който очевидно нарушава член 47 от Хартата, като неясен, респ. като лишен от релевантност. Тогава правата на страната, гарантирани от член 47 от Хартата, ще бъдат накърнени на още по-силно основание; в този случай вследствие на удължаването на продължителността на производството, причинено от непроизнасянето по делото. В такъв случай единствената възможност за съдията остава отправянето на преюдициално запитване, доколкото правото на Европейския съюз се прилага случайно и по отношение на конкретно разпределеното дело.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ